

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011
Razmislek o vrednotah v globalni družbi

15. in 16. november 2011, Grand Hotel Primus, Ptuj
<http://pro.acs.si/lp2011>

**RAZNOLIKOST KOT VREDNOTA V
IZOBRAŽEVANJU ODRASLIH IN
ŠIRŠI DRUŽBI**

Dr. Natalija Vrečer, ACS

Letni posvet koordinira

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Vpliv globalizacije na porast kulturne raznolikosti

Začetki globalizacije – pred 60.000 leti – preseljevanje iz Afrike (Súarez-Orozco 2007)

Kaj je globalizacija? “Globalizacija je še vedno trajajoči proces okrepljenih ekonomskih, družbenih in kulturnih izmenjav na Zemlji”
(Súarez-Orozco 2007: 7)

- Globalizacija zlasti okrepljena v zadnjih desetletjih
- Negativne plati globalizacije – vedno večji prepad med revnimi in bogatimi, vedno več neenakosti, vedno več socialnega izključevanja
- Pozitivne plati globalizacije - nove priložnosti za službe in potovanja, za stike z različnimi kulturami
- širitev prostega trga in mednarodne trgovine spremljajo kulturne izmenjave (“turbo evolucija” Schröttner 2010)
- strah pred homogenizacijo kultur (za zdaj) odvečen
- globalizacija lahko krepi lokalne kulture (Nayar 2007, v Schrötner 2010),
- učinki globalizacije so prevedeni v lokalni kontekst (Schrötner 2010)
- globalizacija vpliva na spremembe vrednot

-Zadnja desetletja – potovanja vedno bolj mogoča - vedno več priseljencev – trenutno med 185 in 200 milijoni transnacionalnih priseljencev (Súarez-Orozco 2007)

- Priseljenci – integracija, asimilacija prepovedana

Prihodnost – vedno več priseljencev, upadanje aktivnega prebivalstva v Evropi
- priseljence potrebujemo

Strategija Evropa 2020: (krovni cilji do leto 2020):

“Stopnja zaposlenosti prebivalstva med 20 in 64 letom bi se morala povečati s sedanjih 69 % na vsaj 75 %, tudi z večjo angažiranostjo žensk in starejših delavcev ter z učinkovitejšim vključevanjem priseljencev v delovno silo”.

odvisnost od priseljencev

Priseljenci - nove kulturne izmenjave, vedno več kultur je v stiku

veča se kulturna raznolikost

-Kulturna raznolikost predvideva spoštovanje temeljnih svoboščin, zlasti svobodo mišljenja, svobodo vesti in religije, svobodo govora in svobodo udeležbe v kulturnem življenju glede na posameznikovo izbiro (OECD 2010)

- **Kulturna raznolikost = vrednota , ne problem**

-Dojemanje raznolikosti odvisno od politike, ideoloških interesov (OECD 2010)(ekstremna desnica proti priseljencem, priseljenci kot problem)

- Integracija: win-win situacija za državo sprejema in priseljence,
- (primer getizacije nemških gastarbaiterjev)
- Priseljenci niso homogena skupina, ne smemo jih stereotipno obravnavati, nekateri bolj, nekateri manj izobraženi

- **Medkulturni dialog** kot prvi pogoj za trajni mir v svetu
- Omogočiti ljudem, da se sliši njihov glas, je ključna komponenta pri doseganju družbene pravičnosti (Sen 1996, v Schröttner 2010)
- **Medkulturne kompetence** pa so prvi pogoj za medkulturni dialog
- Medkulturne kompetence potrebujemo za učinkovito upravljanje s kulturnimi razlikami

Medkulturne kompetence: empatija, spoštovanje raznolikosti, odprtost, fleksibilnost, tolerantnost, znanje o drugih kulturah, zavedanje lastne kulturne identitete, spoštovanje vrednot drugih kultur itd.

“Samo če spoštujemo druge kulture in religije in cenimo njihovo enkratnost in raznolikost, le takrat smo sposobni vzeti tisto, kar nam nudi globalizacija” (Schröttner 2010: 58)

Globalizacija in globalne migracije – izziv za sistem vzgoje in izobraževanja

“Od vseh sil, ki vplivajo na vzgojo in izobraževanje, je najverjetneje globalizacija najpomembnejša” (Stromquist 2002, str. 87, v Schröttner 2010)

Večina izobraževalnih sistemov po svetu je nepripravljenih na izzive, ki jih prinašata globalizacija in migracije. (Rita Sussmúth 2007, v Suarez-Orozco 2007)

Raznolikosti v izobraževalnem procesu – kulturne in etnične razlike, verske razlike, jezikovne razlike, razlike med spoloma, v spolni usmerjenosti, v motivaciji, učnih stilih itd.

-Učitelj potrebuje medkulturne kompetence
- posredovati jih mora učencem (Svet Evrope 2008).

-Medkulturne kompetence – proces vseživljenjskega učenja

-(seminarji ACS 2007 – 2008, financer: MŠŠ, - znanstvena monografija

- Vrečer, N. (ur.) (2009) Medkulturne kompetence v izobraževanju odraslih. Ljubljana: Andragoški center Slovenije. (e-publikacija, spletna stran ACS)

[http://arhiv.acs.si/publikacije/Medkulturne kompetence v izobraževanju odraslih.pdf](http://arhiv.acs.si/publikacije/Medkulturne_kompetence_v_izobrazevanju_odraslih.pdf)

PISA 2003, 2006 – rezultati otrok priseljencev

slabši od otrok večinske populacije

-Avstralija, Kanada, Nova Zelandija – multikulturalizem
rezultati otrok priseljencev enaki otrokom večinske populacije

- Velika zastopanost otrok priseljencev v šolah za otroke s
posebnimi potrebami

Izobraževalni sistemi morajo postati bolj učinkoviti (OECD 2010).
Treba je izboljšati učni uspeh priseljencev – da se bolj integrirajo
in ker bodo ti otroci priseljenci kmalu odrasli – stroški šolskega
neuspeha veliki: zdravstvo, socialna varnost, otroški dodatki

Veškulturno izobraževanje (multicultural education, Evropa: intercultural education)

odziv držav na vedno večje raznolikosti v šolah

- 70. leta v ZDA (temelji: gibanje za državljanske pravice, etnično gibanje)
- razširitev zlasti v Zahodnih državah
- Opredelitev: „pristop k šolskim reformam, s katerimi želimo doseči enakopravnost v izobraževanju za vse rase, etnične, kulturne in jezikovne skupine ter za vse družbene razrede. Prav tako veškulturno izobraževanje spodbuja demokratičnost in družbeno pravičnost“ (Banks 2009b: 13)

-5 dimenzij veškulturenega izobraževanja:

1. Integracija vsebine
2. Proces konstruiranja znanja
3. Odpravljanje predsodkov
4. Pedagogika enakosti
5. Opolnomočenje šolske kulture (Banks 2009b)

Izobraževanje odraslih in raznolikost

- Izobraževanje odraslih še nerazvito kot večkulturno izobraževanje odraslih (potrebujemo nadaljnje raziskave, npr. CRP)
- Tudi v izobraževanju odraslih je treba učitelje senzibilizirati za področje kulture, pri poučevanju morajo v večji meri upoštevati kulturo
- “...vloga izobraževanja odraslih v globaliziranem svetu, za katerega je značilna vedno večja raznolikost ter vedno večje ekonomsko in politično neravnovesje, je v promociji materialnih in kulturnih sprememb” (Nobelov nagrajenec za ekonomijo iz leta 2008 Sen, v Schröttner 2010: 58)
- Izobraževalci odraslih skrbijo za razvoj intelekta, duha, zavezani so spodbujanju kulturnega razvoja človeštva (Freire, 1970, v Schröttner 2010)
- Pomembna naloga IO: spregovoriti o globalnih zadevah preko kritičnega dialoga (družbena realnost se ne zgolj tolerira, se prevpraša, treba je poslušati glasove ljudi (Zieghan, 2007, v Schröttner 2010) (kritična komunikacijska metodologija – Included project) – pomen empatije kot medkulturne kompetence

Izobraževanje odraslih - pomembna vloga pri integraciji priseljencev v družbo sprejema: Izobraževalni program Začetna integracija priseljencev (ZIP) (financer MŠŠ):

- Učenje jezika države sprejema
- Širitev socialnih mrež
- Seznanjanje priseljencev z vrednotami države sprejema

-Sistem vzgoje in izobraževanja ima pomembno vlogo pri prenašanju vrednot z ene - na drugo generacijo (Musek 2004)

“Na podlagi vrednot potekajo socializacija, vzgoja in izobraževanje posameznika, na podlagi vrednot prispeva posameznik svoj delež k reprodukciji, ohranjanju in napredku družbe. V tem ne more uspeti, če sam ne oblikuje svojega vrednotnega sistema. In tega ne more more oblikovati brez vzgoje in izobraževanja”(2004: 163/64)

-Vrednote je treba v VIZ vključiti v večji meri (raziskava Musek), sem spada tudi raznolikost – že učni načrti in učbeniki morajo raznolikost predstaviti kot vrednoto

Krepitev integracije priseljencev v IO in širšo družbo v Sloveniji:

Strategija vključevanja priseljencev v izobraževanje odraslih v 2012 in akcijski načrt (tudi v 2012) (financer MŠŠ)

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

Letni posvet o izobraževanju odraslih 2011 – Razmislek o vrednotah v globalni družbi

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

<http://pro.acs.si/lp2011>

Letni posvet koordinira

